ดัชนีราคา

อาจารย์นกมล ชมโฉม

สาระสำคัญ

ดัชนีราคาหุ้นเป็นเครื่องมือทางสถิติซึ่งแสดงการเคลื่อนไหวของตลาดหุ้นโดยรวม ผู้ลงทุนจะใช้ดัชนีราคาหุ้นเป็นปัจจัยหนึ่งในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นโดยทั่วไป ถ้าดัชนีมีค่าสูงขึ้นแสดงว่าราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์สูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับราคาหุ้นในวันฐานและวันที่ผ่านมาตลาดหลักทรัพย์ได้จัดทำดัชนีแยกแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมของหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งดัชนีของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมนั้นจะช่วยสะท้อนภาพความเคลื่อนไหวและการเจริญเติบโตของกลุ่มอุตสาหกรรมนั้น ๆ ดัชนีราคาเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับผู้ลงทุนในการตัดสินใจเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่เหมาะสมมากที่สุด

จุดประสงค์ทั่วไป

1.เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ความหมายและวิธีการคำนวณดัชนีราคาหุ้น

2.เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ นโยบายของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อดัชนีตลาดหลักทรัพย์

3.เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ลักษณะทั่วไปของอุปสงค์และอุปทานของหุ้นและประเภทของดัชนีราคา

4.เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ปัจจัยที่ทำให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ปรับตัว

ดัชนีราคาหุ้น

ดัชนีราคาหุ้น (Price index) หมายถึง เครื่องมือทางสถิติซึ่งแสดงการเคลื่อนไหวของตลาดหุ้นโดยรวม ผู้ลงทุนจะใช้ดัชนีราคาหุ้นเป็นปัจจัยหนึ่งในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นโดยทั่วไป ถ้าดัชนีมีค่าสูงขึ้น แสดงว่าราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์สูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับราคาหุ้นในวันฐานและวันที่ผ่านมา ในทางตรงข้าม ถ้าดัชนีลดลง แสดงว่าราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์ลดลง ผู้ลงทุนสามารถใช้การเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหุ้นมาประกอบการตัดสินใจลงทุนในหุ้นได้ การติดตามดัชนีราคาหุ้นจะช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถเห็นแนวโน้มของผู้ลงทุนโดยทั่วไปได้ว่าราคาหุ้นส่วนใหญ่มีแนวโน้มขึ้น ลง หรือทรงตัว และยังนำไปใช้ในการคาดการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวโน้มของตลาดในอนาคตได้อีกด้วย โดยต้องใช้ควบคู่กับเครื่องมือในการวิเคราะห์อื่น ๆ รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับอุตสาหกรรมและภาวะเศรษฐกิจของประเทศเป็นต้น

ดัชนีราคาหุ้น

นอกจากนี้ ดัชนีราคาหุ้นมักจะเป็นตัวชี้นำเศรษฐกิจที่นักวิเคราะห์สามารถนำไปประกอบการพิจารณาคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจของประเทศในการแสดงระดับการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นอีกด้วย การเปรียบเทียบราคาหุ้นจะนิยมทำการเปรียบเทียบราคาตลาดโดร่วม (Aggregate Market Value) ของหลักทรัพย์ทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์แต่ละวัน กับมูลค่าตลาดโดยรวม ณ วันใดวันหนึ่งที่กำหนดให้เป็นฐาน โดยเทียบให้ฐานเท่ากับ 100 และจะมีการจุดปรับฐานในบางกรณีเพื่อให้ดัชนีมีความต่อเนื่อง ปัจจุบันดัชนีราคาหุ้นที่ใช้อยู่ของไทยมี 4 รูปแบบด้วยกัน โดยมีชื่อเรียกตามสถาบันผู้จัดทำ ดังนี้

ดัชนีราคาหุ้น

1. ดัชนีราคาหุ้นบุคคลักย์ (Book Club Index) จัดทำโดย บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ บุคคลักย์ จำกัด (มหาชน)

2. ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ (SET Index) จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งใช้มูลค่าตลาดรวมของหุ้นสามัญทั้งตลาดหลักทรัพย์ ณ วันที่ 30 เมษายน 2518 ซึ่งเป็นวันเปิดดำเนินการซื้อขายหุ้นของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วันแรงเป็นฐาน เพื่อใช้เปรียบเทียบกับมูลค่าตลาดรวมของหุ้นสามัญในวันต่อ ๆ มา

3. ดัชนีราคาหุ้นซีเอ็มอาร์ไอ (CMRI Liquidity Index) เป็นดัชนีราคาหุ้นที่จัดทำโดย บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำกัด

4. ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ (Tissco Index) เป็นดัชนีที่จัดทำโดย บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ทิสโก้ จำกัด (มหาชน) โดยใช้ค่าเฉลี่ยของราคาหุ้นทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์ในแต่ละวันเทียบกับระดับเฉลี่ยของราคาหุ้น ณ วันฐานหลักการลงทุน

ดัชนีราคาหุ้น

การคำนวณดัชนีราคาบุคคลภัย์ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับการคำนวณดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แต่จะแตกต่างกันในรายละเอียดดังนี้

1. การคำนวณมูลค่าตลาดรวม (Market Value) ซึ่งหมายถึง ผลบวกของผลคูณระหว่างราคำซื้อกับจำนวนหุ้นสามัญจดทะเบียนทั้งหมด ราคาซื้อขายหมายถึง ราคาปิด ณ วันนั้น แต่กรณีที่หลักทรัพย์ใดไม่มีการซื้อขาย ในการคำนวณ SET Index จะใช้ราคาปิดครั้งก่อน แต่ในการคำนวณดัชนีราคาหุ้นบุคคลภัย์จะใช้ราคาดังนี้

- เมื่อมีทั้งราคาเสนอซื้อ (Bid) และราคาเสนอขาย (Offer) ราคาที่ใช้ในการคำนวณจะใช้ค่าเฉลี่ยระหว่างราคาเสนอซื้อและราคาเสนอขาย
- เมื่อมีราคาเสนอซื้อหรือราคาเสนอขายอย่างใดอย่างหนึ่ง ราคาที่ใช้คำนวณจะใช้ราคาปิดครั้งก่อน

ดัชนีราคาหุ้น

2. ในการปรับฐาน จะใช้สูตรต่างกัน ดังนี้

$$\text{Book Club Index} = \frac{\sum_{i=1}^{n} P_{it}Q_{it}}{\sum_{i=1}^{n} P_{io}Q_{io}}$$

โดยที่ t คือ เวลาที่ต้องการเปรียบเทียบ

i คือ บริษัทแต่ละแห่ง

o คือ เวลา ณ วันที่ 30 เมษายน 2518 (ปีฐาน)

n คือ จำนวนบริษัทที่นำมาใช้ในการคำนวณ

P_{it} คือ ราคาปิดหุ้นของบริษัทแต่ละแห่ง ณ เวลาที่ต้องการเปรียบเทียบ

Q_{it} คือ ปริมาณหุ้นจดทะเบียนของบริษัทแต่ละแห่ง ณ เวลาที่ต้องการเปรียบเทียบ

ดัชนีราคาหุ้น

2. ในการปรับฐาน จะใช้สูตรต่างกัน ดังนี้

$$\text{Book Club Index} = \frac{\sum_{i=1}^{n} P_{it}Q_{it}}{\sum_{i=1}^{n} P_{io}Q_{io}}$$

$\sum_{i=1}^{n} P_{it}Q_{it}$ คือ มูลค่ารวมตามราคาตลาด ณ วันที่ต้องการเปรียบเทียบ

$\sum_{i=1}^{n} P_{io}Q_{io}$ คือ มูลค่ารวมตามราคาตลาด ณ วันปีฐาน

ดัชนีราคาหุ้น

SET 50 Index เป็นดัชนีราคาหุ้นที่เน้นเฉพาะการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นสามัญ 50 หลักทรัพย์

คุณสมบัติ

1. มูลค่าตามาคาตลาดสูง

2. มีมูลค่าการซื้อขายสูงอย่างสม่ำเสมอ

ดัชนีราคาหุ้น

สูตรคำนวณ SET 50 Index ดังนี้

$$\textbf{SET 50 Index} = \frac{CMV}{BMV} \times 100$$

โดยที่

CMV คือ มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดบนกระดานในปัจจุบันของหุ้นสามัญ 50 หลักทรัพย์

BMV คือ มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาฐานของหุ้นสามัญ 50 หลักทรัพย์

ตลาดหลักทรัพย์เริ่มคำนวณ SET :0 Index มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 และกำหนดให้ค่า SET 50 Index มีค่าเริ่มต้นเท่ากับ 100 จุด

ดัชนีราคาหุ้น

ตลาดหลักทรัพย์ได้กำหนดให้มีการพิจารณาปรับรายการหลักทรัพย์ของ SET 50 Index ทุก ๆ 6 เดือน ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นกับภาวะการณ์ในตลาดหลักทรัพย์ เช่น กรณีที่มีบริษัทจดทะเบียนเข้ามาใหม่ หรือกรณีที่มีการเพิ่มทุนของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งอาจส่งผลให้หุ้นสามัญบางตัวที่ไม่ได้ถูกคัดเลือกมาก่อนมีคุณสมบัติครบถ้วนขึ้น และสามารถถูกคัดเลือกเพื่อใช้ในการคำนวณ SET 50 Index เพื่อนำไปพิจารณาปรับรายการหลักทรัพย์ดังกล่าว จะดำเนินการโดยตลาดหลักทรัพย์ในช่วงวันที่ 1 - 31 ธันวาคมและ 1 - 30 มิถุนายน ของทุกปี ซึ่งในช่วงดังกล่าว ตลาดหลักทรัพย์จะทำการคัดเลือกหุ้นสามัญโดยอาศัยหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกตามที่กำหนดไว้

ดัชนีราคาหุ้น

ในการปรับรายการหลักทรัพย์แต่ละครั้งนั้น เฉพาะหุ้นสามัญที่ผ่านหลักเกณฑ์การคัดเลือกและได้รับการจัดลำดับตามมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดเฉลี่ยรายวันในลำดับที่ 1 - 45 เท่านั้นที่จะถูกนำไปใช้ในการคำนวณ SET 50 Index ได้ทันที แต่สำหรับหุ้นสามัญที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกแล้ว แต่ได้รับการจัดลำดับไว้ในลำดับที่ 46 - 50 นั้น ต้องผ่านเกณฑ์การปรับรายการหลักทรัพย์เพิ่มเติมต่อไปนี้

ดัชนีราคาหุ้น

ขั้นที่ 1 พิจารณาว่าหุ้นสามัญในลำดับที่ 46 - 50 เคยอยู่ในรายการหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณ SET 50 Index ครั้งก่อนหน้าหรือไม่ หากหุ้นสามัญนั้นเคยอยู่ในรายการหลักทรัพย์ชุดก่อน จะถือว่าหลักทรัพย์นั้นผ่านการคัดเลือกและนำไปใช้คำนวณ SET 50 Index ในครั้งนี้ได้ทันที หากว่าหุ้นสามัญนั้นไม่เคยปรากฏอยู่ในรายการหลักทรัพย์ชุดก่อน จะถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์หลักทรัพย์และจะต้องคัดเลือกหุ้นสามัญในลำดับถัดไปซึ่งเคยปรากฏในรายการหลักทรัพย์ชุดเดิม (50 หลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณ SET 50 Index ก่อนการปรับรายการ) มาแทนที่ จนกระทั่งได้หลักทรัพย์ครบทั้ง 50 หลักทรัพย์ แต่หากการพิจารณาในขั้นนี้ไม่สามารถคัดเลือกหุ้นสามัญได้ทั้ง 50 หลักทรัพย์ตามที่ต้องการ ก็ให้พิจารณาในขั้นที่ 2 ต่อไป

ดัชนีราคาหุ้น

ขั้นที่ 2 พิจารณานำหุ้นสามัญที่ผ่านเกณฑ์คัดเลือกแล้ว แต่ไม่ได้รับการคัดเลือกในเกณฑ์การปรับรายการหลักทรัพย์เพิ่มเติมขั้นที่ 1 (ซึ่งได้แก่ หุ้นสามัญที่ไม่อยู่ในรายการหลักทรัพย์ชุดก่อน) มาพิจารณาใหม่อีกครั้ง โดยการจัดลำดับหุ้นสามัญเหล่านี้ตามมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดเฉลี่ยต่อวัน แล้วทำการคัดเลือกหุ้นสามัญที่มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาเฉลี่ยต่อวันสูงที่สุดให้อยู่ในลำดับถัดจากหุ้นสามัญลำดับสุดท้ายที่ผ่านเกณฑ์การปรับรายการหลักทรัพย์เพิ่มเติมครั้งที่ 1 ไล่ลงไปตามลำดับจนกระทั่งได้ครบทั้ง 50 หลักทรัพย์ ที่จะใช้ในการคำนวณ SET 50Index ชุดใหม่ ส่วนหุ้นสามัญที่เหลือจะถูกนำไปใช้เป็นรายการสำรองต่อไป

ดัชนีราคาหุ้น

รายการหลักทรัพย์ที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อคำนวณ SET 50 Index ในแต่ละครั้ง จะถูกนำออกเผยแพร่แก่ประชาชนทันทีที่กระบวนการคัดเลือกสิ้นสุดลง และตลาดหลักทรัพย์จะคำนวณ SET 50 Index อย่างต่อเนื่อง โดยรายการหลักทรัพย์ที่มีการปรับเปลี่ยนในช่วงวันที่ 1 -31 ธันวาจม จะเริ่มนำมาใช้ในการคำนวณดัชนี ตั้งแต่วันทำการวันแรกของเดือนมกราคมถัดไป ส่วนรายการหลักทรัพย์ที่ได้รับการปรับรายการในช่วง 1 -30 มิถุนายน จะเริ่มนำมาใช้ในการคำนวณดัชนีดั้งแต่วันทำการวันแรกของเดือนกรกฎาคมปีเดียวกัน

ดัชนีราคาหุ้น

และในการคำนวณดัชนี เมื่อมีการใช้หลักทรัพย์รายการใหม่ทุก ๆ ครั้ง จะต้องมีการปรับฐานการคำนวณเพื่อให้ค่าดัชนีมีความต่อเนื่องอยู่เสมอ ซึ่งเป็นวิธีเดียวกับที่ใช้ในการคำนวณ SET Index ในปัจจุบัน โดยการปรับฐานดัชนีจะดำเนินการในทำนองเดียวกับกรณีที่มีหลักทรัพย์ถูกเพิกถอนและมีหลักทรัพย์เข้าใหม่ตามแต่กรณี นอกจากนี้ การปรับฐานจะต้องกระทำทุกครั้งที่มีมูลค่าของหลักทรัพย์ที่ใช้ในการคำนวณมีการเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนของหุ้นหลักทรัพย์อันเนื่องมาจากเหตุต่าง ๆ เช่น การเพิ่มทุนของบริษัท การเปลี่ยนแปลงสภาพหุ้นกู้เป็นหุ้นสามัญและการใช้สิทธิตามใบสำคัญแสดงสิทธิเพื่อซื้อหุ้นสามัญของบริษัท เป็นต้น

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ (SET Index) เป็นการคำนวณโดยใช้จำนวนหุ้นที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และราคาของหุ้นที่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์เวลานั้นเป็นหลัก โดยหุ้นที่มีทุนจดทะเบียนที่สูงและมีจำนวนหุ้นที่มาก เมื่อมีการขึ้นหรือลงของราคาหุ้น ก็จะส่งผลกระทบต่อดัชนีราคาหลักทรัพย์ให้มีการปรับตัวขึ้นหรือลงได้มากกว่าหุ้นที่มีทุนจดทะเบียนน้อย หรือถ้าในเวลาขณะนั้น จำนวนหุ้นที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีจำนวนหุ้นที่ปรับตัวขึ้นเป็นจำนวนมากกว่าจำนวนหุ้นที่ปรับตัวลดลง ก็จะทำให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์มีการปรับตัวบวกเพิ่มขึ้นได้

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์

การคำนวณดัชนีตลาดหลักทรัพย์จะไม่ได้ทำการรวมหุ้นที่เป็นหุ้นซื้อขายในกระดานต่างประเทศและไม่รวมถึงใบสำคัญแสดงสิทธิของหุ้นต่าง ๆ ที่มีการซื้อขายในตลาดอีกด้วย ซึ่งดัชนีราคาหุ้นของตลาดหลักทรัพย์ที่มีการขึ้นและลงจะเป็นตัวสะท้อนภาพของเศรษฐกิจไทยว่ามีสภาพเศรษฐกิจเป็นอย่างไร มีการนำเงินลงทุนทั้งของผู้ลงทุนในประเทศและผู้ลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มากเพียงไร หรือมีการไหลออกของเงินลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของผู้ลงทุนต่างประเทศออกนอกประเทศ ซึ่งก็จะส่งผลให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์มีการปรับขึ้นหรือลงตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และยังสะท้อนภาพการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศในขณะนั้น รวมถึงการบริหารงานรัฐบาลในเวลานั้นว่าได้รับการย้อมรับมากน้อยเพียงใด

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์เป็นตัวแสดงผลรวมของราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ว่าในขณะนั้นราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือมีการปรับตัวลดล่ง ถ้าราคาหุ้นมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ก็จะสะท้อนภาพโดยการปรับตัวเพิ่มขึ้น หรือถ้าหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์มีการปรับตัวลดลง ดัชนีตลาดหลักทรัพย์จะมีการปรับตัวลดลง ดังนั้น ดัชนีตลาดหลักทรัพย์จึงเป็นตัวเลขที่ทำให้ผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ได้มองเห็นถึงภาพรวมของตลาดหลักทรัพย์ และยังทำให้รัฐบาลได้มองเห็นถึงสภาพความเป็นจริงของความเชื่อถือในเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่ผู้ลงทุนในประเทศและผู้ลงทุนต่างประเทศได้สะท้อนให้เห็นจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์

การคำนวณดัชนีตลาดหลักทรัพย์เป็นการเปรียบเทียบมูลค่าตลาดรวมวันปัจจุบันกับมูลค่าตลาดรวมวันฐาน สามารถเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

มูลค่าตลาด = ราคาหุ้น x จำนวนหุ้นที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

โดยที่วันฐานคือ วันแรกที่ตลาดหลักทรัพย์เปิดทำการ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 ดังตัวอย่างต่อไปนี้ ๆ

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์

การคำนวณดัชนีตลาดหลักทรัพย์เป็นการเปรียบเทียบมูลค่าตลาดรวมวันปัจจุบันกับมูลค่าตลาดรวมวันฐาน สามารถเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

มูลค่าตลาด = ราคาหุ้น x จำนวนหุ้นที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

โดยที่วันฐานคือ วันแรกที่ตลาดหลักทรัพย์เปิดทำการ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 ดังตัวอย่างต่อไปนี้ ๆ

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์

ถ้าตลาดหลักทรัพย์มีหุ้นสามัญจดทะเบียนอยู่ 2 หลักทรัพย์คือ หลักทรัพย์ที่ 1 จดทะเบียน 100,000 หุ้น ราคา ณ วันจดทะเบียน 100 บาท ราคาตลาด 110 บาท หลักทรัพย์ที่ 2 จดทะเบียน 200,000 หุ้น ราคา ณ วันจดทะเบียน 100 บาท ราคาตลาด 180 บาท

$$\text{ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์} = \frac{\text{ราคาหุ้นในราคาตลาด x จำนวนหุ้นจดทะเบียน}}{\text{ราคาหุ้นในวันจดทะเบียน x จำนวนหุ้นจดทะเบียน}} \text{ x 100}$$

$$\text{ดัชนีตลาดหลักทรัพย์} = \frac{(110X100{,}000) + (180X200{,}000)}{(100X100{,}000) + (100X200{,}000)} \text{ x 100}$$

$$\text{ด้ชนีตลาดหลักทรัพย์} = 156.67$$

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์

ในการคำนวณดัชนีตลาดหลักทรัพย์ ดัชนีจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาในช่วงเวลาที่ทำการซื้อขายหลักทรัพย์ เพราะราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์จะมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตลอดเวลาในช่วงการซื้อขายของวัน ทำให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์จะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามราคาหุ้นที่ขึ้นลงในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ ก็จะทำให้ผู้ที่เข้าลงทุนในตลาดหลักทรัพย์สามารถทราบถึงภาพรวมของการเคลื่อนไหวของหุ้นทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์ว่ามีทิศทางไปในทางใด หรือมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปในทางใด ดังนั้นดัชนีตลาดหลักทรัพย์จึงเป็นตัวเลขที่ตลาดหลักทรัพย์จัดทำขึ้นมาให้เป็นตัวแทนในการบอกภาพรวมของตลาดหลักทรัพย์

นโยบายของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อดัชนีตลาดหลักทรัพย์

นโยบายการคลังคือ มาตรการของรัฐบาลในด้านการใช้จ่ายและภาษีที่จะรักษาเสถียรภาพและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ถ้าเศรษฐกิจเข้าสู่ช่วงภาวะถดถอยหรือตกต่ำ รัฐบาลสามารถเพิ่มการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นความต้องการ หรือมิฉะนั้นก็ลดภาษีอันจะทำให้อำนาจซื้อของภาคเอกชนสูงขึ้น เป็นการกระตุ้นความต้องการหรือดีมานด์ทางอ้อม ในช่วงที่เศรษฐกิจผันผวน นโยบายการคลังของรัฐก็จะทำให้ทิศทางตรงกันข้ามคือ ลดการใช้จ่ายลง หรือเพิ่มภาษี เพื่อดึงเงินออกจากภาคเอกชน ลดอำนาจซื้อเพื่อลดแรงกดดันจากเงินเฟ้อ แม้นโยบายการคลังจะมุ่งหวังผลทางเศรษฐกิจ แต่ก็มีหลายกรณีที่มุ่งผลประโยชน์ทางการเมือง โดยหลักการแล้วการใช้นโยบายการคลังจะเน้นที่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการจ้างงาน ดังนี้

นโยบายของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อดัชนีตลาดหลักทรัพย์

1. ภาษี (Taxation) นโยบายด้านภาษีมีส่วนช่วยกระตุ้นหรือลดความผันผวนทางเศรษฐกิจการลดภาษีโดยทั่วไปจะกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่การลดภาษีเฉพาะอย่างอาจจะสามารถกระตุ้นภาคเศรษฐกิจภาคใดภาคหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งการใช้นโยบายการลดภาษีเฉพาะอย่างก็จะส่งผลต่อราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ในหมวดของหุ้นที่ได้รับการลดภาษี

2. การใช้จ่าย (Expenditure) รัฐบาลอาจจะใช้จ่ายเงินเพื่อโครงการที่มีส่วนกระตุ้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ดูแลการใช้จ่ายของรัฐบาล เมื่อใดที่รัฐบาลใช้เงินมาก คือใช้เงินมากกว่ารายรับจากภาษี ก็จะต้องกู้ยืม หรือที่เรียกว่า Deficit Financing การกู้ยืมที่มากขึ้น จะตึงให้อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นด้วย อัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นก็จะทำให้การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มีการลดการลงทุนลง

นโยบายของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อดัชนีตลาดหลักทรัพย์

เนื่องมาจากอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น จะทำให้เงินลงทุนไปอยู่ในการฝากเงินซึ่งให้ผลตอบแทนที่มากและมีความแน่นอนมากกว่า ถ้านโยบายการคลังที่ออกมามีความเหมาะสมและประสบความสำเร็จ กิจกรรมทางเศรษฐกิจจะมากขึ้น และภาคเอกชนจะต้องการเงินทุนเพื่อขยายกำลังผลิตและโรงงาน ทำให้อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น มีข้อจำกัดว่าอัตราดอกเบี้ยระดับใดที่ภาคเอกชนยินดีจะจ่ายหรือสามารถจ่าย เนื่องจากภาครัฐมีข้อจำกัดด้านแหล่งเงินน้อยมาก ทำให้ไม่สนใจกับอัตราดอกเบี้ย ดังนั้น รัฐบาลสามารถดึงเงินทุนออกมาจากภาคเอกชน และภาคเอกชนก็จะถูกตัดออกไปจากการให้สินเชื่อโดยอัตราดอกเบี้ยสูง (Crowding Out)

นโยบายของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อดัชนีตลาดหลักทรัพย์

3. นโยบายการเงิน คือ การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ทางการเงินในการควบคุมปริมาณการเงิน และสินเชื่อให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในช่วงหนึ่งการกระทำดังกล่าวย่อมมีผลโดยตรงต่ออัตราดอกเบี้ยและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ถ้าขณะใดขณะหนึ่งปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจมีน้อยเกินไป เมื่อเทียบกับปริมาณผลผลิตที่ประเทศผลิตในขณะนั้น หมายความว่าระดับการใช้จ่ายรวมภายในประเทศมีน้อยกว่าระดับผลผลิตมวลรวม ทำให้ราคาสินค้าโดยทั่วไปมีแนวโน้มลดลง การผลิตและการจ้างงานลดลง หรือเกิดภาวะเงินฝืด ขึ้นได้ แต่ถ้าปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจในขณะใดขณะหนึ่งมีมากเกินไป เมื่อเทียบกับปริมาณผลผลิตที่ประเทศสามารถผลิตได้ แสดงว่าความต้องการใช้จ่ายมวลรวมมีมากกว่าปริมาณผลผลิต หรือมีการใช้จ่ายเงินเกินตัว ทำให้สินค้าขาดแคลน และระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปสูงขึ้น หรือเกิดภาวะเงินเฟ้อ

นโยบายของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อดัชนีตลาดหลักทรัพย์

ดังนั้น นโยบายการเงินที่ควบคุมปริมาณเงินให้เหมาะสมจึงเป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจเครื่องมือหนึ่ง เช่นเดียวกับนโยบายการคลัง นโยบายการค้าและการเงินระหว่างประเทศ เพื่อช่วยให้ระบบเศรษฐกิจสามารถบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจ ได้แก่

- เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
- การเจริญเติบโต
- การจ้างแรงงานเต็มที่
- ดุลยภาพภายนอก
- การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม

เครื่องมือของนโยบายการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถควบคุมปริมาณเงินให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมได้ โดยควบคุมด้านปริมาณเครื่องมือที่ใช้กันโดยทั่วไป ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน อัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย และการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดเปิด

อัตราดอกเบี้ยมาตรฐานเป็นอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารแห่งประเทศไทยคิดกับธนาคารพาณิชย์ เพราะธนาคารแห่งประเทศไทยทำหน้าที่เป็นธนาคารของธนาคารพาณิชย์ โดยให้กู้ยืมผ่าน Discount Window และคิดอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน

เมื่อธนาคารพาณิชย์กู้ยืมจากธนาคารกลาง เงินจำนวนใหม่จะถูกนำเข้าไปในระบบ ซึ่งมีผลต่อเงินสดสำรองส่วนเกินและขยายตัวโดยตัวทวีคูณ ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถควบคุมปริมาณเงินในระบบได้ โดยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน

เครื่องมือของนโยบายการเงิน

ถ้าสภาวะเศรษฐกิจซบเซา ธนาคารกลางจะลดอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานลง เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ขอกู้จากธนาคารแห่งประทศไทยมากขึ้น เงินสดสำรองส่วนเกินของระบบธนาคารพาณิชย์จะเพิ่มชึ้น ปล่อยเงินกู้มากขึ้น ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจมีมากขึ้น และกระตุ้นการใช้จ่ายและการผลิต ในกรณีมีปัญหาเงินเฟ้อ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะขึ้นอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานเพื่อธนาคารพาณิชย์จะกู้ยืมจากธนาคารน้อยลง ขยายสินเชื่อได้น้อยลง ลดปริมาณเงินในระบบและความต้องการใช้จ่ายของระบบเศรษฐกิจ เพื่อดึงให้ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปลดลง

เครื่องมือของนโยบายการเงิน

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานสมควรจะสอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยในต่างประเทศ เพื่อมิให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศมากเกินไป จนมีผลผลตอบแทนต่ำไปยังที่ที่มีผลตอบแทนสูง

สถาบันการเงินและธุรกิจขนาดใหญ่ต้องเปรียบเทียบอัตราดอกเบี้ยในประเทศและต่างประเทศอยู่เสมอ ถ้าอัตราออกเบี้ยภายนอกประเทศสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยภายในประเทศ จะทำให้หลอกเพื่อไปลงทุนหรือชำระหนี้ต่างประเทศมากขึ้น มีผลต่อดุลการชำระเงิน และปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบอาจจะลดลง เพราะการนำเงินไปลงทุนหรือชำระหนี้จะนำเงินตราของประเทศของตนไปเปลี่ยนเป็นเงินตราต่างประเทศก่อน

เครื่องมือของนโยบายการเงิน

ถ้าอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยภายในประเทศ สถาบันการเงินและธุรกิจขนาดใหญ่จะกู้เงินจากต่างประเทศในรูปของเงินตราต่างประเทศเพื่อมาแลกเปลี่ยนเป็น เงินตราประเทศของตน ทำให้ปริมาณเงินที่อยู่ในมือประชาชนมีมากขึ้น สร้างแรงกดดันทางด้านเงินเฟ้อ ดังนั้น ธนาคารกลางของประเทศต่าง1 จะปรับดอกเบี้ยมาตรฐานไปในทิศทางเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในต่างประเทศ ปัจจัยภายในประเทศ ก็ได้แก่ปัญหาทางการเมือง นโยบายของรัฐบาล การออกกฎหมายต่าง ๆ เป็นต้น

ดัชนีวัดความแกว่งในประมาณการซื้อขาย

การวิเคราะห์ปริมาณการซื้อขาย (Volume) จะเป็นตัวช่วยวัดความแข็งแกร่งหรือความอ่อนของแรงหนุนภายใต้ความเคลื่อนไหวของราคาหุ้น พบว่าการเคลื่อนตัวของปริมาณการซื้อขายในทิศทางตรงข้ามกับราคา จะเป็นสัญญาณที่ราคาหุ้นจะย้อนกลับหรือเปลี่ยนทิศทาง การวิเคราะห์ปริมาณการซื้อขายนี้ จะเป็นตัวช่วยเสริมการวิเคราะห์เกี่ยวกับราคา เนื่องจากการซื้อขายในตลาดเป็นผลมาจากความต้องการซื้อ (Demand) และความต้องการขาย (Supply) ผลที่ได้คือดุลยภาพของราคาและปริมาณ ดังนั้น ปริมาณการซื้อขายจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งมีความสำคัญในการวิเคราะห์ทางเทคนิค ซึ่งใช้ควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ทางด้านราคา

ลักษณะทั่วไปของอุปสงค์และอุปทานของหุ้น

โดยทั่วไป หุ้นทั้งหมดของบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์จะไม่ได้มีการซื้อขายในตลาดทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากจะมีผู้ถือหุ้นใหญ่ ซึ่งอาจจะเป็นเจ้าของกิจการอยู่จำนวนหนึ่ง จะถือหุ้นเอาไว้ส่วนหนึ่งและไม่นำออกขาย ทั้งนี้เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นเจ้าของและสามารถควบคุมการบริหารงานในบริษัทได้ ในภาวะปกติ อุปทานของหุ้นจะค่อนข้างมีความยืดหยุ่นน้อย

ปริมาณหุ้นที่ซื้อขายกันในตลาดคือ ส่วนที่เรียกว่า Free Floating การเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นส่วนใหญ่จึงเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านอุปสงค์และอุปทานในส่วนนี้ และเนื่องจากความต้องการหรืออุปสงค์ของหุ้นนั้นสามารถมีได้เป็นจำนวนมาก ถ้าหากบริษัทนั้นมีกิจการที่ดี แต่อุปทานมักจะถูกจำกัดอยู่ที่จำนวน Free Floating

ลักษณะทั่วไปของอุปสงค์และอุปทานของหุ้น

ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของราคาและปริมาณการซื้อขายของตลาด จะถูกกำหนดมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านอุปสงค์มากกว่าอุปทาน การเปลี่ยนแปลงที่มาจากทางด้านอุปสงค์นี้ จะทำให้ราคาและปริมาณการซื้อขายเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกัน

อีกส่วนหนึ่งที่เป็นสาเหตุทำให้อุปทานของหุ้นสูงขึ้นได้ นั่นคือ จำนวนรอบที่หุ้นหมุนอยู่ในตลาด เช่น บางวันหุ้นอาจหมุนได้เกินกว่าหนึ่งรอบ การที่อุปทานของหุ้นสูงด้วยวิธีนี้ แสดงให้เห็นว่าตลาดหลักทรัพย์อยู่ในช่วงของการเก็งกำไร

ปริมาณการซื้อขายกับราคาและดัชนีตลาด

พฤติกรรมทั่วไปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณซื้อขายกับราคาและดัชนีตลาดมีดังนี้

1. ปริมาณการซื้อขายมักจะสูงขึ้น และคงอยู่ในระดับสูงกว่าระดับเฉลี่ยโดยปกติในกรณีที่ตลาดมีแนวโน้มสูงขึ้นและดัชนีตลาดหลักทรัพย์มีการปรับตัวสูงขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อระดับราคาหุ้นสูงขึ้นทะลุแนวต้านสำคัญซึ่งเป็นสัญญาณซื้อ ถ้าหากปริมาณการซื้อขายสูงขึ้นตามแนวราคาด้วยแล้ว สัญญาณซื้อดังกล่าวจะน่าเชื่อถือมากขึ้น เมื่อเป็นที่ต้องการมากขึ้นไปได้ระยะหนึ่ง ปริมาณการซื้อขายจะเคลื่อนไหวขึ้นลงบ้าง แต่โดยเฉลี่ยแล้ว ปริมาณการซื้อขายในช่วงที่ราคาเป็นขาขึ้น (Up Trend) จะมากกว่าปกติ การเปลี่ยนแปลงของราคาที่สูงขึ้นเกิดจากอุปทานที่ลดน้อยลง

ปริมาณการซื้อขายกับราคาและดัชนีตลาด

2. ปริมาณการซื้อขายจะอยู่ในระดับต่ำกว่าเฉลี่ย โดยปกติในกรณีที่ตลาดมีแนวโน้มลดลง และดัชนีตลาดหลักทรัพย์มีการปรับตัวลง ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของอุปสงค์ที่ลดลงขณะที่อุปทานค่อนข้างคงตัว ทำให้การเคลื่อนไหวของราคาที่ลดลงสอดคล้องกับปริมาณการซื้อขายที่น้อยลง ถ้าเครื่องมือทางเทคนิคต่างบอกถึงสัญญาณขายที่ค่อนข้างรุนแรง ไม่จำเป็นต้องรอดูให้ปริมาณการซื้อขายลดลงเป็นเครื่องยืนยันก็ได้ สามารถขายได้ทันที ทั้งนี้เนื่องจากราคาและปริมาณไม่จำเป็นต้องไปในทิศทางเดียวกันสมอไป เพราะว่าราคาและดัชนีตลาดที่ลดลงอาจเกิดมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านอุปทานก็ได้

ปริมาณการซื้อขายกับราคาและดัชนีตลาด

3. ปริมาณการซื้อขายจะลดลง เมื่อตลาดและดัชนีตลาดหลักทรัพย์อยู่ในช่วงที่เป็นขาลงหรือการรวมกิจการ กล่าวคือ ตลาดเคลื่อนไหวแบบขึ้น ๆ ลง ๆ ในช่วงแคบ ๆ แต่ไม่มีทิศทางที่ชัดเจน (Directionless) ทั้งนี้เนื่องจากช่วงนี้เป็นช่วงที่ตลาดกำลังรอดูทิศทางว่าจะไปทางใดดังนั้น จึงมีผู้ลงทุนที่รอดูสถานการณ์ ทำให้ปริมาณการซื้อชายมีน้อยกว่าปกติ

ทฤษฎีดาว

1. ภาพโดยรวมของตลาด ได้ดูดซับเหตุการณ์ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นเอาไว้แล้ว โดยจะมองถึงภาพรวมของตลาดหลักทรัพย์และดัชนีตลาดว่ามีสถานการณ์โดยรวมเป็นอย่างไร มีสิ่งใดมากระทบต่อสภาวะของตลาดหรือไม่ มากกว่าที่จะมองไปยังหุ้นตัวใดตัวหนึ่ง

2. แนวโน้มขาขึ้น จะต้องมีลักษณะคือ จุดสูงสุดและจุดต่ำสุดที่เกิดขึ้นของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ต้องอยู่สูงกว่าจุดสูงสุดและจุดต่ำสุดที่เกิดก่อนหน้านี้ ในขณะที่แนวโน้มขาลงจุดสูงสุดและจุดต่ำสุดที่เกิดขึ้นของดัชนีตลาด จะต้องอยู่ต่ำกว่าจุดสูงสุดและจุดต่ำสุดที่อยู่ก่อนหน้านี้ ซึ่งหลักการนี้เองที่เป็นที่มาของนิยามแนวโน้ม และทฤษฎีดาวยังได้แบ่งระยะเวลาของแนวโน้มออกเป็น 3 ช่วงคือ Primary, Secondary และ Minor ซึ่งได้เปรียบเทียบระยะเวลาทั้ง 3 ส่วนว่า เป็นเหมือนกระแสน้ำ (Tide) คลื่น (Waves) และฟองคลื่น (Ripples) ตามลำดับ

ทฤษฎีดาว

ช่วง Primary จะกินระยะเวลามากกว่า 1 ปีขึ้นไป ในขณะที่ช่วง Secondary จะกินระยะเวลา 3 สัปดาห์ถึง 3 เดือน ช่วง Secondary นี้ถือได้ว่าเป็นช่วงระยะเวลาในการปรับตัว(Correction) ใน Primary Trend ตัวอย่างเช่น ถ้าแนวโน้มเดิมในช่วง Primary เป็นขาขึ้น การปรับตัวในช่วง Secondary ก็จะเป็นขาลง หรือหากแนวโน้มเดิมในช่วง Primary เป็นขาลง การปรับตัวใน Secondary ก็จะเป็นขาขึ้น โดยปกติการปรับตัวจะมีระยะ 1/3 หรือ 2/3 ของแนวโน้มเดิม ก่อนที่จะเริ่มวกตัวกลับเข้าสู่แนวโน้มเดิม (Primary) มักจะเกิดขึ้นระดับ 50 เปอร์เซ็นต์ ส่วนช่วง Minor จะกินระยะเวลาน้อยกว่า 3 สัปดาห์ จึงถือว่าช่วง Minor นี้เป็นเพียงแค่การแกว่งตัวของราคาที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ทฤษฎีดาว

3. <u>พฤติกรรมการลงทุนในแนวโน้มสำคัญหนึ่ง ๆ</u> หากพิจารณาดู เช่น แนวโน้มขาขึ้น จะมีอยู่ 3 จังหวะคือ

จังหวะแรก เป็นจังหวะที่นักลงทุนที่เล็งเห็นการณ์ไกลเข้ามาช้อนซื้อหุ้น เพราะเห็นว่าข่าวคราวเชิงลบได้หมดไปแล้วในตลาด และมีโอกาสที่ข่าวสารเชิงบวกจะปรากฏออกมา จังหวะนี้เรียกว่าช่วงเก็บหุ้น (Accumulation phase)

จังหวะที่สอง เป็นจังหวะที่ผู้ลงทุนที่เน้นการลงทุนตามแนวโน้มตลาดเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในตลาด โดยมีแรงหนุนจากข้อมูลข่าวสารทางธุรกิจเชิงบวกที่ปรากฏชัดมากขึ้นส่งผลให้ราคาโดยรวมมีการปรับตัวสูงขึ้น

ทฤษฎีดาว

จังหวะที่สาม เป็นจังหวะที่มีผู้เล่นอยู่ในตลาดมากยิ่งขึ้น ข่าวสารเชิงบวกจะหลั่งไหลกันออกมามากมาย การเก็งกำไรมีมากขึ้น ซึ่งสภาพที่เกิดขึ้นนี้ถือได้ว่าเป็นการบอกให้ผู้ลงทุนที่เคยเล็งการณ์ไกลจากในจังหวะแรก ควรเริ่มทยอยทำกำไรออกไปก่อนที่จะมีแรงขายปรากฏออกมา ซึ่งจังหวะนี้เรียกว่าช่วงระยะเวลาขายหุ้น (Distribution Phasae)

4. นัยสำคัญของแนวโน้ม ควรที่จะยืนยันซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ในยุคของดาวนั้นมีค่าเฉลี่ยที่ใช้เป็นตัววัดหรือดูภาพรวมอยู่ 2 ค่าคือ Industrial Average และ Rail Average ซึ่งเห็นว่าสัญญาณการปรับตัวสูงขึ้นหรือปรับตัวลงของตลาดจะไม่มีนัยสำคัญหาก Industrial Averageและ Rail Averages ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งตรงจุดนี้เองเป็นจุดแตกต่างระหว่าง Dow Theory และทฤษฎี Elliott Wave เพราะทฤษฎี Elliott Wave ไม่มีการพูดถึงการยืนยันด้วยค่าเฉลี่ยอีกค่าหนึ่ง

ทฤษฎีดาว

5. ปริมาณการซื้อขาย เป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการยืนยันแนวโน้ม ตัวอย่างเช่น หากแนวโน้มของราคาเป็นขาขึ้น ปริมาณการซื้อขายควรจะเพิ่มขึ้นตาม ขณะที่ราคาขยับตัวขึ้น และปริมาณการซื้อขายควรจะน้อยลง หากราคามีการปรับตัวลง สภาพที่เกิดขึ้นเช่นนี้จึงถือว่าแนวโน้มของราคายังคงเป็นขาขึ้น ในทางกลับกัน หากแนวโน้มของราคาเป็นขาลง ปริมาณการซื้อขายควรจะเพิ่มขึ้น ตอนที่ราคามีการปรับตัวลง และปริมาณการซื้อขายควรจะน้อยลง ขณะที่ราคามีการดีดตัวขึ้น สภาพูที่เกิดขึ้นเช่นนี้ แนวโน้มของราคายังคงเป็นขาลงอยู่ ปริมาณการซื้อขายเป็นเพียงแค่ปัจจัยที่ใช้ประกอบพิจารณา แต่สิ่งที่จะใช้เป็นตัวสัญญาณยังคงขึ้นอยู่กับราคา

ระบบค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่

ระบบค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Movinig' Averages) เป็นเครื่องมือในการปรับค่าให้เรียบเพื่อง่ายในการติดตามแนวโน้มราคาว่าใกล้จะสิ้นสุดหรือกำลังจะเข้าสู่แนวโน้มหรือไม่ โดยพื้นฐานแล้วค่าเฉลี่ยจะช่วยกระจายความผิดปกติออกไปจากข้อมูล เช่น บางวันราคาอาจจะสูงขึ้นมากโดยไม่มีเหตุผล และบางวันราคาอาจจะต่ำส่งโดยไม่มีเหตุผล แต่ถ้าเฉลี่ยแล้วจะหักล้างกันไปทำให้ค่าเฉลี่ยนี้ปกติขึ้น เมื่อตลาดอยู่ในช่วงขาขึ้นราคาจะสูงขึ้นเป็นส่วนใหญ่ จะส่งผลให้ค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่สูงขึ้นไปด้วย อย่างไรก็ดี เนื่องจากค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่เป็นการเฉลี่ยจากราคาในอดีตหลายวัน ซึ่งตามคำจำกัดความของคำว่าขาขึ้นนั้น หมายความว่าราคาวันก่อน ๆ จะต่ำกว่าราคาในปัจจุบัน ดังนั้น ในช่วงขาขึ้นค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ซึ่งมีราคาวันก่อน ๆ ซึ่งต่ำกว่าราคาวันนี้มาถัวเฉลี่ยด้วย จึงมีค่าต่ำกว่าราคาปัจจุบัน

ระบบค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่

แต่เมื่อตลาดเปลี่ยนแนวโน้มกลายเป็นราคาจะตกลง แต่ค่าเฉลี่ยจะตกลงช้ากว่า เนื่องจากถูกถัวเฉลี่ยด้วยราคาในอดีตที่สูงกว่าราคาวันนี้ จนถึงจุดจุดหนึ่งซึ่งราคาตกลงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ จุดนั้นเป็นการยืนยันว่าราคาที่ตกลงมานี้เป็นการเปลี่ยนแนวโน้มจากเพิ่มขึ้นเป็นต่ำลง

ปัจจัยที่ทำให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ปรับตัวลดลง

สภาวการณ์ซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงที่ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์มีการลดลงเป็นอย่างมาก ทำให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์มีการปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง ผู้ลงทุนต่างชาติมีการเทขายหุ้นออกมาก กดดันดัชนีตลาดหลักทรัพย์ให้ปรับตัวลดลงต่ำกว่าระดับ 300 จุด ขณะที่นักลงทุนทั่วไปชะลอการลงทุนและรอคอยอยู่นอกตลาด และบางส่วนยังคงซื้อขายในลักษณะของการเก็งกำไรระยะสั้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุน ได้แก่ การปรับตัวสูงขึ้นของราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก ปัจจัยที่กดดันราคาน้ำมันให้ปรับตัวสูงขึ้นเป็นผลมาจากการควบคุมการผลิตอย่างเข้มงวดของผู้ผลิตกลุ่มโอเปก ปริมาณน้ำมันดิบสำรองของสหรัฐอเมริกาที่ปรับลดลงต่ำสุด และการฟื้นตัวอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชีย

CMRI LIQUIDITY INDEX

MRI Liquidity Index 'เป็นดัชนีราคาหุ้นที่จัดทำโดย บริษัท เงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำกัด เพื่อวัดสภาวะการซื้อขายและสภาพคล่องของตลาดหุ้นในแต่ละวัน ในการคำนวณดัชนี จะคำนวณเป็นค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของราคาหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนที่มีการซื้อขายจริงในตลาดหลักทรัพย์ในแต่ละวัน เป็นมูลค่าการซื้อขายหุ้นแต่ละตัว ในการปรับฐาน จะใช้สูตรต่างกันดังนี้

CMRI LIQUIDITY INDEX

$$V_t^b = \sum_{i=1}^{N} w_{it} P_{it}$$

โดยที่ V_t^b คือ มูลค่ารวมของการซื้อหุ้นครั้งที่ 1

w_{it} คือ สัดส่วนของมูลค่าการซื้อขายของหุ้นแต่ละตัวในวันแรก

P_{it} คือ ดัชนีราคาหุ้นแต่ละตัวในวันแรก

CMRI LIQUIDITY INDEX

กรณีมีการเปลี่ยนแปลง

1.การแตกหุ้น (Stock Split) ราคาหุ้นที่ใช้คำนวณจะถือเสมือนไม่มีการแตกหุ้น ตัวอย่างเช่น ราคาหุ้นของหลักทรัพย์ที่มีการแตกหุ้น ตกจาก 408 จุด เป็น 204 จุด เนื่องจากมีการแตกหุ้นจากหุ้นเดิม 1 หุ้นเป็นหุ้นใหม่ 2 หุ้น ในการคำนวณดัชนี CMRI Liquidityจะถือราคาหุ้นของหลักทรัพย์ดังกล่าวเป็น 204 X 2 = 408

2.บริษัทเข้าใหม่ ในวันแรกที่มีการซื้อขายหลักทรัพย์นั้น เราสมมติให้ดัชนีราคาหุ้นของหลักทรัพย์ดังกล่าวมีค่าเท่ากับ CMRI Liquidity Index ในวันนั้น ส่วนวันต่อ ๆ มา การเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาหุ้นของหลักทรัพย์ดังกล่าว ก็จะคิดเป็นสัดส่วนกับการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นที่เกิดขึ้นจริงของหลักทรัพย์นั้น

CMRI LIQUIDITY INDEX

- 3.เพิ่มทุนหรือลดทุน จะไม่มีการปรับอะไรใหม่
- 4.บริษัทถูกยกเลิกการเป็นบริษัทจดทะเบียน ก็ไม่ต้องนำมาคิดคำนวณดัชนี

CMRI Liquidity

ดัชนีราคาหุ้นทิสโก

ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ (TISSCO Index) คือดัชนีราคาเฉลี่ยของหุ้นชนิดไม่ถ่วงน้ำหนักและเป็นดัชนีราคาหุ้นที่จัดทำโดย บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ทิสโก้ จำกัด (มหาชน) มีลักษณะพิเศษคือ จะเสนอทั้งดัชนีสูงสุด ต่ำสุด และดัชนีของราคาปิดของแต่ละช่วงเวลา เป็นรายวัน สัปดาห์ รายเดือน และสุดท้ายสรุปเป็นรายปี ดัชนีทิสโก้จะมีค่าสูง เนื่องจากหุ้นที่นำมาใช้เป็นฐานในการคำนวณเป็นเพียงหุ้นกลุ่มหนึ่งที่มีการซื้อขายบ่อยและจำนวนมาก จึงทำให้ดัชนีนี้ค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นจุดอ่อนของดัชนีนี้

ดัชนีราคาหุ้นต่างประเทศ

ดัชนีราคาหุ้นที่สำคัญของต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งของสหรัฐอเมริกา มีดังต่อไปนี้

1. Down Jones Industrial Average (DJIA) รายวัน
2. NYSE Composite
3. S&P 500 Index
4. The AMEX Index
5. The Nikkei Average

ดัชนีราคาหุ้นดังกล่าวข้างต้น สามารถแบ่งวิธีการคำนวณได้ 2 วิธีคือ วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักทางเลขคณิตจากราคาซื้อขายในขณะนั้น กับวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักทางเลขคณิตด้วยมูลค่าเปรียบเทียบระหว่างมูลค่าหุ้นรวมในขณะนั้นกับมูลค่าหุ้นรวมของปีฐาน

การคำนวณดัชนีราคาหุ้นจากราคาตลาดปัจจุบัน

การคำนวณดัชนีราคาหุ้นในตลาดปัจจุบันตามวิธีนี้ ได้จากการหาค่าถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักทางเลขคณิตของราคาซื้อขายในขณะนั้นกับตัวหาร ซึ่งปกติคือ จำนวนบริษัทของหุ้นที่ใช้เป็นตัวอย่างในการคำนวณหา ดัชนีราคาหุ้นลักษณะนี้มีอยู่ 2 ตัวคือ Dow Jones IndustrialAverage (DJIA) กับ Nikkei - Dow Jones Average สำหรับ DJIA นั้นเป็นดัชนีราคาหุ้นที่เก่าแก่ที่สุดและเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เป็นดัชนีราคาหุ้นที่คำนวณจากผลรวมของราคาหุ้นในขณะนั้นของบริษัทประกอบอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และเป็นที่รู้จักกันดีในตลาด เช่น NYSEจำนวน 30 บริษัท เป็นบริษัทในกลุ่มผู้นำในตลาด NYSE 30 แห่ง ซึ่งเป็นหุ้นประเภทบลูชิปดัชนีราคาหุ้นของ DJIA คำนวณได้ดังนี้

การคำนวณดัชนีราคาหุ้นจากราคาตลาดปัจจุบัน

$$DJAI_t = \frac{\sum_{i=1}^{N} P_{it}}{D_{adj}}$$

โดยที่ $DJAI_t$ คือ ดัชนีราคาหุ้นของ DJIA ณ เวลา t

P_{it} คือ ราคาปิดของหุ้นแต่ละตัวรวม 30 ตัว หรือหุ้นของ 30 บริษัท

D_{adj} คือ ตัวหุ้นรวมซึ่งเป็นตัวหารภายหลังได้ปรับปรุงเหตุการณ์แล้ว

การคำนวณดัชนีราคาหุ้นจากราคาตลาดปัจจุบัน

$$DJAI_t = \frac{\sum_{i=1}^{N} P_{it}}{D_{adj}}$$

โดยที่ $DJAI_t$ คือ ดัชนีราคาหุ้นของ DJIA ณ เวลา t

P_{it} คือ ราคาปิดของหุ้นแต่ละตัวรวม 30 ตัว หรือหุ้นของ 30 บริษัท

D_{adj} คือ ตัวหุ้นรวมซึ่งเป็นตัวหารภายหลังได้ปรับปรุงเหตุการณ์แล้ว

การคำนวณดัชนีราคาหุ้นจากราคาตลาดปัจจุบัน

ตัวอย่างเช่น ตลาดหลักทรัพย์แห่งหนึ่ง มีหุ้นจดทะเบียน 3 หุ้นคือ หลักทรัพย์ ก. ข. และ ค. บริษัท ก. แตกหุ้นจากเดิมหุ้นละ 30 บาท เป็นหุ้นละ 10 บาท (ตารางที่1) ดังนั้น เดิม 60 บาท หารด้วย 3 จะได้ดัชนีราคาหุ้นเท่ากับ 20 แต่เมื่อแตกหุ้นบริษัท ก. จากหุ้นละ 30 บาท เป็นหุ้นละ 10 บาท มูลค่ารวมเท่ากับ 40 บาท จะได้ค่าตัวที่นำมาหารและได้ค่า 20 คือ 2 และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นต่อดัชนีราคาหุ้น แสดงในตารางที่ 2

การคำนวณดัชนีราคาหุ้นจากราคาตลาดปัจจุบัน

ตารางที่ 1 การปรับปรุงค่าตัวหารเมื่อมีการแตกหุ้น

หุ้นของบริษัท	ก่อนแตกหุ้น(บาท)	หลังแตกหุ้น(บาท)
บริษัท ก	30	10
บริษัท ข	20	20
บริษัท ค	10	10
	60	40
	ดัชนีราคาหุ้น $=\frac{60}{3}=20$	ดัชนีราคาหุ้น $=\frac{40}{D_{adj}}=20$ $D_{adj}=2$

การคำนวณดัชนีราคาหุ้นจากราคาตลาดปัจจุบัน

ตารางที่ 2 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นที่มีราคาสูงต่อดัชนีราคาหุ้น

	ปี 25 x 1(บาท)	ปี 25 x 2(บาท)	
		กรณีที่ 1	กรณีที่ 2
บริษัท ก	100	110	100
บริษัท ข	50	50	50
บริษัท ค	30	30	33
รวม	180	190	183
ตัวหาร	3	3	3
ค่าเฉลี่ย	60	63.3	61

การคำนวณดัชนีราคาหุ้นจากราคาตลาดปัจจุบัน

สำหรับตัวดัชนี DJIA มีข้อบกพร่องหลายประการดังนี้

1. การใช้บริษัท บลูชิป 30 แห่งเป็นตัวแทนในการคำนวณค่าดัชนีจากบริษัทบลูชิป ทั้งหมด 1,800 แห่ง เป็นที่สงสัยว่าเป็นตัวแทนที่ดีหรือไม่

2. บริษัทที่มีราคาหุ้นสูง เมื่อราคาหุ้นเพิ่มขึ้นในอัตราเดียวกับอัตราการเพิ่มของหุ้นที่มีราคาต่ำกว่า จะส่งผลกระทบต่อดัชนีที่รุนแรงกว่า (ดูตารางที่ 2) การเพิ่มของราคาหุ้น ก.จาก 100 บาท เป็น 110 บาท หรือเพิ่มขึ้น 10 เปอร์เซ็นต์ (กรณีที่ 1) ทำให้ดัชนีหุ้นเพิ่มขึ้นจาก 60 บาท เป็น 63.3 บาท เมื่อเทียบกับบริษัท ค. ซึ่งเพิ่มขึ้น 10 เปอร์เซ็นต์เช่นกันจาก 30 บาท เป็น 33 บาท (กรณีที่ 2) แต่ดัชนีราคาหุ้นเพิ่มเป็น 61 บาท เป็นต้น

การคำนวณดัชนีราคาหุ้นจากราคาตลาดปัจจุบัน

สำหรับตัวดัชนี DJIA มีข้อบกพร่องหลายประการดังนี้

3. ในกรณีที่มีการแตกหุ้น มูลค่ารวมของหุ้นจะลดลง (จากตารางที่ 2) เมื่อมีการแตกหุ้นจาก 60 บาท เป็น 40 บาท ทำให้ DJIA ต้องปรับเปลี่ยนให้น้อยลงจาก 3 เป็น 2 บริษัทที่มีราคาสูงมาก ๆ มีโอกาสที่ทำการแตกหุ้นมากทำให้ค่า DJIA ยิ่งลดลง

NIKKEI – DOW JONES AVERAGE

Nikkei - Dow Jones Average หรือ Nikkei Stock Average Index เป็นค่าเฉลี่ยทางเลขคณิตของราคาหุ้นจำนวน 225 หุ้น ที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์โตเกี่ยว Section แรก(Tokyo Stock Exchange หรือ TSE)

ซึ่งเป็นเพียง 15 เปอร์เซ็นต์ของบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด เป็นที่น่าสงสัยว่าหุ้น 225 บริษัทเป็นตัวแทนที่ดีได้หรือไม่ ดัชนีนี้สร้างโดย Dow Jones and Company จึงได้นำแนวคิดในการสร้างค่าดัชนีของราคาหุ้น DJIA มาใช้ ทำให้การคำนวณดัชนีทั้งสองไปในทางเดียวกัน

STANDARD & POOR'S INDEXES

ดัชนี Standard & Poor's (ดัชนี S&P) เป็นบริษัทแรกที่ดัชนีราคาหุ้นสร้างจากมูลค่าตลาดและใช้อย่างกว้างขวาง ใช้ในช่วงปี พ.ศ. 2478 - 2480 เป็นปีฐาน และได้มีการเปลี่ยนแปลงช่วงบีฐานเป็นช่วงปี พ.ศ. 2484 - 2487 แทนเทียบค่าเท่ากับ 10 เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2519 ได้มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญเพื่อให้ดัชนีราคาหุ้นคลุมถึงอุตสาหกรรม 400 แห่ง สาธารณูปโภค 40 แห่ง การขนส่ง 20 แห่ง และสถาบันการเงิน 40 แห่ง อีกทั้งยังได้รวมหุ้นในตลาด OTC จำนวนหนึ่งเข้ามาด้วย ที่สหรัฐอเมริกาหุ้นของธนาคารใหญ่ ๆ และบริษัทส่วนใหญ่ซื้อขายกัน ในตลาด OTC ดัชนีราคาหุ้น S&P รายวันตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ The Wall Street Journal, The Financial Times และหนังสือพิมพ์อื่น ๆ ข้อมูลรายสัปดาห์จะตีพิมพ์ใน Barron's และหนังสือ The Outlook ข้อมูลรายปีจะจัดพิมพ์ในหนังสือ Trade & Securities Statistics

NEW YORK STOCK EXCHANGE INDEX (NYSE)

ในปี 2509 NYSE ได้จัดทำดัชนีราคาหุ้นอุตสาหกรรม 4 ประเภทคือ ดัชนีราคาหุ้นของอุตสาหกรรม กิจการสาธารณูปโภค การขนส่ง การเงิน และอื่น ๆ เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ 2508 ได้กำหนดดัชนีราคาหุ้นเป็น 50 ปี พ.ศ. 2529 มีบริษัทจดทะเบียนใน NYSE 1,720 บริษัทมูลค่าตลาดรวมเป็น 3.03 ล้านล้านดอลลาร์ ในจำนวนนี้มีหุ้นบริษัทใหญ่เพียง 50 บริษัท หรือต่ำกว่า 3 เปอร์เซ็นต์ของบริษัทจดทะเบียน แต่มีมูลค่าตลาดสูงถึง 1.18 ล้านล้านดอลลาร์ หรือสูงถึง 39 เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าตลาดรวม ทำให้การขยับตัวของหุ้นกลุ่มนี้มีอิทธิพลต่อดัชนี ราคาหุ้น NYSE อย่างมาก

NASDAQ

ดัชนี NASDAQ เป็นดัชนีวาคาหุ้นในตลาดหลักทวัพย์ OTC จัดทำโดย National Asso-ciation of Securtes Beakers (NASD) เริ่มใช้เมื่อ 5 กุมภาพันธ์พ.ศ. 2514 กำหนดให้มูลค่าตัวฐานเท่ากับ 100 หุ้นสามัญที่จดทะเบียนในตลาด OTC ทั้งหมดได้นำมาคำนวณดัชนีราคาหุ้น เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2543 ได้จัดทำดัชนีราคาหุ้น โดยแบ่งเป็น 7 ประเภทซึ่งประกอบด้วย ดัชนีราคาหุ้นรวม ดัชนีราคาหุ้นอุตสาหกรรม ดัชนีราคาหุ้นธนาคาร ดัชนีราคาหุ้นประกันภัย ดัชนีราคาหุ้น การเงินอื่น ๆ ดัชนีราคาหุ้นขนส่ง และดัชนีราคาหุ้นกิจการสาธารณูปโภค ดัชนีราคาหุ้น NASDAQ อยู่ภายใต้อิทธิพลของหุ้นบริษัทใหญ่ ๆ ประมาณ 100 บริษัท การรายงานเป็นทั้งรายวัน ดูได้จากหนังสือพิมพ์ The Wall Street Journal และ The Financial Times ถ้าเป็นรายสัปดาห์จะรายงานใน Barron's หากเป็นรายปีจะสรุปข้อมูลราคาสูงสุด ต่ำสุด และราคาปิดตลอดทั้งปีใน NASDAQ Fact Book

AMERICAN STOCK EXCHANGE หรือ AMEX

เริ่มจัดทำดัชนีราคาหุ้น AMEX ในปี พ.ศ. 2509 หรือเรียกว่า "Market Value Index" วันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2526 ได้ปรับปรุง"Market Value Index" จาก 100 ซึ่ง ตั้งแต่ พ.ศ. 2516 เหลือเพียง 50 ดัชนี ร่าคาหุ้นนี้คำนวณจากหลักทรัพย์ทั้งหุ้นสามัญและวอร์แรนต์ (Warrant) แต่จะไม่รวมถึงในแสดงสิทธิในการซื้อรูปหุ้น หุ้นบุริมสิทธิ ดัชนีราคาหุ้นรายวันจะรายงานใน The Wall Street Journal ข้อมูลรายสัปดาห์รายงานใน Barron's และดัชนีราคาปิดของหุ้นแต่ละเดือนจะรายงานใน AMEX Fact Book

TOKYO STOCK EXCHANGE PRICE INDEX (TOPIX)

TOPIX เป็นดัชนีราคาหุ้นของตลาดหุ้นโตเกียวได้จักทำขึ้นในเดือนมกราคม พ.ศ. 2512 โดยนำข้อบกพร่องของดัชนีราคาหุ้นของดัชนี Nikkei Average มาปรับแต่ง ให้หุ้นสามัญที่จดทะเบียนกับตลาดหุ้นโตเกียวเซกชันแรกทั้งหมดเป็นตัวคำนวณ ดัชนีนี้วัดการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทั้งหมดของหุ้นสามัญในตลาดหุ้นโตเกียวใช้ราคาตลาดตอนปิดตลาดเมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2511 เป็นฐานเท่ากับ 100

สาระน่ารู้เกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ราคาของหุ้นหรือหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นจากการจับคู่โดยระบบคอมพิวเตอร์เพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์ (Automated System for the Stock Exchange of Thailand - ASSET) จากราคาเสนอซื้อและราคาเสนอขายที่ดีที่สุด กล่าวคือ เป็นราคาหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายกันจริง ๆในขณะใดขณะหนึ่งซึ่งอาจสูงหรือต่ำกว่ามูลค่าที่ตราไว้ (Par Value) ก็ได้ โดยปกติราคาของหลักทรัพย์จะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการด้วยกัน เช่น ผลการดำเนินงานของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ ประวัติ นโยบายการจ่ายเงินปันผล ความนิยมของประชาชนผู้ลงทุน ตลอดจนสภาวะทางเศรษฐกิจและทางการเมืองของประเทศ เป็นต้น ราคาตลาดมักเป็นตัวชี้สภาวะของตลาดหลักทรัพย์

สาระน่ารู้เกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กล่าวคือ ในช่วงเวลาที่ราคาของตลาดหลักทรัพย์ ในตลาดเคลื่อนไหวในทางลดลงอยู่ตลอดเวลา จะมีผู้ต้องการซื้อหลักทรัพย์น้อย แต่มีผู้ต้องการจะขายหลักทรัพย์มาก เนื่องจากผู้ลงทุนคาดคะเนว่าราคาหลักทรัพย์โดยทั่วไปจะลดลงไปอีกสภาวะตลาดหลักทรัพย์จะซบเซา เรียกได้ว่าเป็นตลาดของผู้ซื้อ (Bear Market) และในช่วงเวลาที่ราคาของตลาดหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ต่างเคลื่อนไหวในทิศทางที่สูงขึ้นตลอดเวลาจะมีผู้ต้องการซื้อหลักทรัพย์มากกว่าต้องการขายหลักทรัพย์ เนื่องจากผู้ลงทุนคาดคะเนว่าราคาหลักทรัพย์โดยทั่วไปจะสูงขึ้นไปอีก สภาวะตลาดหลักทรัพย์จะคึกคักซึ่งเรียกได้ว่าเป็นตลาดของผู้ขาย (Bull Market)

4.22 การประกาศจ่ายเงินปันผล

โดยปกติแล้ว ณ วันประกาศจ่ายเงินปันผล (XD-date) ราคาของหุ้นจะลดลงเป็นจำนวนเท่ากับเงินปันผลที่จะจ่าย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นเช่นกัน ตัวปรับนี้จะถูกบวกเข้าไปใน

การประกาศจ่ายเงินปันผล

โดยปกติแล้ว ณ วันประกาศจ่ายเงินปันผล (XD-date) ราคาของหุ้นจะลดลงเป็นจำนวนเท่ากับเงินปันผลที่จะจ่าย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นเช่นกัน ตัวปรับนี้จะถูกบวกเข้าไปในราคาหุ้นและจะถูกยกไปในการคำนวณคราวต่อไปด้วย

ด้วยเหตุผลที่คล้ายกับการปรับในกรณีของการประกาศจ่ายเงินปันผล (XD) การจัดปรับสำหรับสิทธิในการจองซื้อหุ้นใหม่ (XR) จึงมีความจำเป็นเช่นกัน ตัวปรับนี้จะถูกบวกเข้าไปในราคาหุ้นและจะถูกยกไปในการคำนวณคราวต่อ ๆ ไปด้วย

หลักทรัพย์ที่ถูกพักการซื้อขายชั่วคราวยังคงถูกนำมารวมในการคำนวณดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ โดยใช้ราคาปิดครั้งสุดท้ายของหุ้นนั้น

การประกาศจ่ายเงินปันผล

หลักทรัพย์นั้นจะถูกนำมาร่วมในการคำนวณดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ โดยใช้หลักว่า ดัชนีราคาหุ้นทิสโก้ก่อนรวมหลักทร์พย์ใหม่ เท่ากับดัชนีราคาหุ้นทิสโก้หลังรวมหลักทรัพย์ใหม่แล้ว

ราคาหลักทรัพย์จะลดลงเป็นสัดส่วนเดียวกับมูลค่าที่ตราไว้ของหลักทรัพย์นั้น ๆ เพราะฉะนั้น จึงต้องมีการปรับราคาหลักทรัพย์ขึ้น ก่อนที่จะนำมารวมในการคำนวณดัชนีราคาหุ้นทิสโก้

การประกาศจ่ายเงินปันผล

เมื่อมีหลักทรัพย์ใดหลักทรัพย์หนึ่งถูกเพิกถอนจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหลักทรัพย์รับอนุญาต การคำนวณดัชนีราคาหุ้นทิสโก้จะไม่รวมหลักทรัพย์นั้น ๆ เป็นจำนวนเงินที่ผู้ถือหุ้นสามัญมีสิทธิ์ได้รับคืน โดยมีข้อสมมติว่าถ้าหากบริษัทเลิกกิจการทรัพย์สินต่าง ๆสามารถขายได้ในราคาตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะทางการเงิน ซึ่งคำนวณได้โดยการนำสินทรัพย์ทั้งสิ้นของบริษัท หักด้วยหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิ (ถ้ามี) ตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะทางการเงิน ณ วันใดวันหนึ่ง หารด้วยจำนวนหุ้นที่มีอยู่ในมือของผู้ถือหุ้นสามัญณ วันนั้น โดยทั่วไปหลักเกณฑ์ในการคำนวณมูลค่าตามบัญชีมีดังนี้

การประกาศจ่ายเงินปันผล

1. คำนวณจากส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันสิ้นงวด 'หารด้วยจำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายและเรียกชำระแล้ว ณ วันสิ้นงวด

2. ในกรณีที่บริษัทมีทั้งหุ้นสามัญที่เรียกชำระไม่เต็มมูลค่า มูลค่าหุ้นตามบัญชีคำนวณจากส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันลิ้นงวด หักด้วยมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ หารด้วยจำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายและเรียกชำระแล้ว ณ วันลิ้นงวด

3. ในกรณีที่บริษัทมีทั้งหุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ มูลค่าหุ้นตามบัญชีคำนวณจากส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันสิ้นงวด หารด้วยมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ และหารด้วยจำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายและเรียกชำระแล้ว ยกเว้นในกรณีที่หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิมีสิทธิและหน้าที่เท่าเทียมกันทุกประการการคำนวณจากส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันสิ้นงวด หารด้วยจำนวนหุ้นทั้งหมดที่ออกจำหน่ายและเรียกชำระแล้ว

การประกาศจ่ายเงินปันผล

เมื่อปี พ.ศ. 2519 กระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2519) กำหนดให้บริษัทจำกัดแสดงกำไรสุทธิก่อนรายการพิเศษต่อหุ้น รายการพิเศษต่อหุ้น และกำไรสุทธิต่อหุ้น แต่กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 ดังกล่าวมามิได้กำหนดหลักเกณฑ์คำนวณกำไรต่อหุ้นไว้ทำให้การคำนวณกำไรต่อหุ้นมาจากฟื้นฐานที่แตกต่างกัน ข้อมูลที่ได้จึงไม่อาจจะนำมาเปรียบเทียบและใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ ดังนั้น เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2522 สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย จึงได้ออกแถลงการณ์เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 5 เรื่องกำไรต่อหุ้น เพื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการแสดงกำไรต่อหุ้นในงบการเงินให้มีหลักเกณฑ์การคำนวณเดียวกัน

การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์(การปั่นหุ้น)

การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์ (การปั่นหุ้น) เป็นการกำหนดราคาหุ้นไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติ ด้วยการสร้างอุปสงค์หรืออุปทานที่ไม่เป็นจริงในตลาดหลักทรัพย์ โดยบุคคลบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีจุดประสงค์ในการหากำไรจากการสร้างอุปสงค์อุปทานที่ไม่เป็นจริงดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องมาจากการซื้อขายหลักทรัพย์ใช้หลักการที่เรียกว่า การประมูล ซึ่งมีกลไกอุปสงค์และอุปทานเป็นตัวกำหนดราคา หากอุปสงค์มากกว่าอุปทาน ระดับราคาก็จะมีแนวโน้มสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากอุปทานมากกว่าอุปสงค์ ราคาก็จะมีแนวโน้มลดลง ดังนั้น เมื่อมีอุปสงค์และอุปทานที่ไม่เป็นจริง ระดับราคาก็ไม่เป็นจริงตามสภาวะที่ควรจะเป็น โดยปกติการฉ้อฉลมักจะมีจุดประสงค์ต่าง ๆ ดังนี้

การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์(การปั่นหุ้น)

1. ทำราคาหุ้นให้สูงกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งมักจะทำกันในช่วงตลาดคึกคัก โดยหวังที่จะได้กำไรจากการขายหุ้นในระดับที่สูงขึ้น

2. รักษาระดับราคาหุ้นไว้ระดับหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นกับหุ้นที่เพิ่งเข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องพยายามรักษาไม่ให้หุ้นของตนลดต่ำไปจากระดับที่ขายให้แก่ประชาชนก่อนเข้าตลาดหลักทรัพย์ เพื่อหวังผลระยะยาวคือ หาโอกาสทำให้ราคาสูงขึ้นเมื่อช่วงจังหวะที่เหมาะสม

3. ทำราคาหุ้นให้ต่ำลง ซึ่งมักจะทำกันในช่วงที่ตลาดมีแนวโน้มลดลง เพื่อตนจะได้กว้านซื้อในราคาต่ำจำนวนมากพอที่สามารถจะนำออกขายในขณะที่ราคาสูงขึ้นตามความต้องการของตลาด

การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์(การปั่นหุ้น)

4. การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์แบ่งออกได้ดังนี้

Dissemination หมายถึง การปล่อยข่าวลือหรือข้อมูลที่ทำให้เข้าใจผิดในราคาหลักทรัพย์ซึ่งเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดและนิยมใช้กันมากที่สุดในตลาดหุ้นที่มีการซื้อขายในวงจำกัด

Matching Order หมายถึง การทำความตกลงกับบุคคลอื่น โดยให้บุคคลอื่นเป็นคู่สัญญาเพื่อเข้าทำการซื้อขายหุ้นในราคาที่ตกลงกันไว้

Wash Sale หมายถึง การซื้อหรือขายหลักทรัพย์ โดยไม่มีการโอนความเป็นเจ้าของซึ่งได้แก่ การซื้อขายหุ้นในราคาและจำนวนเดียวกันโดยบุคคลเดียวกัน หรือการซื้อขายหุ้นในราคาและจำนวนเดียวกันระหว่างบุคคลเดียวกัน เป็นการสร้างอุปสงค์และอุปทานที่ไม่เป็นจริงขึ้นในตลาดหุ้น จึงไม่มีการเป็นเจ้าของกันจริง

การฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์(การปั่นหุ้น)

Poll หมายถึง การร่วมมือกันของบุคคลหลายคนเพื่อทำการซื้อขายหลักทรัพย์พร้อมกันเพื่อให้ราคาหุ้นขยับขึ้นลงตามความต้องการ ซึ่งจะสร้างความเข้าใจผิดต่อการซื้อขายหรือความเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์

Serial of Transaction หมายถึง การซื้อหลักทรัพย์ในราคาที่สูงขึ้น หรือขายหลักทรัพย์ในราคาที่ต่ำลงอย่างต่อเนื่องกัน เพื่อสร้างความเข้าใจผิดในเรื่องราคา

Corner หมายถึง การซื้อหลักทรัพย์ในขณะที่ราคาต่ำเป็นจำนวนมากจนอาจมีหุ้นซื้อขายในตลาดลดน้อยลง โดยมีเจตนาควบคุมราคาหลักทรัพย์ไม่ให้เคลื่อนไหว และเมื่อได้จังหวะก็สามารถนำหุ้นออกมาจำหน่ายในราคาสูงขึ้นตามความต้องการ

5.ผู้ที่กระทำการฉ้อฉลราคาหลักทรัพย์ (ปั่นหุ้น) จะถูกลงโทษตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ สำหรับประเทศไทยได้มีบทบัญญัติลงโทษไว้ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์พ.ศ. 2535 ตั้งแต่มาตรา 238 ถึงมาตรา 244

บทสรุป

ดัชนีราคาหุ้นถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ลงทุนต้องคำนึงถือเวลาที่ต้องการเลือกหลักทรัพย์เข้ามาไว้ในครอบครอง และดัชนีตลาดหลักทรัพย์ที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาในช่วงเวลาที่ทำการซื้อขายหลักทรัพย์ เพราะราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์จะมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตลอดเวลาในช่วงการซื้อขายของวัน ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ตัวเลขที่ตลาดหลักทรัพย์จัดทำขึ้นมาให้เป็นตัวแทนในการบอกภาพรวมของตลาดหลักทรัพย์

แบบฝึกหัด

1. จงอธิบายคำว่าดัชนีราคาหุ้น พร้อมทั้งยกตัวอย่างดัชนีราคาหุ้นที่ตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้จัดทำมาให้เข้าใจ

2.ดัชนีราคา SET 50 Index นั้นกำหนดให้หุ้นสามัญที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกแล้วแต่ได้รับการจัดลำดับไว้ในลำดับที่ 46-50 ต้องผ่านเกณฑ์การปรับรายการหลักทรัพย์นั้นมีหลักเกณฑ์การปรับราคาอย่างไร

3.จงอธิบายดัชนีราคาหุ้นต่างประเทศ ดังนี้

ดัชนี Down Jones Industrial Average(DJIA) รายวัน

ดัชนี S&P 500

ดัชนี Nikkei Average

แบบฝึกหัด

4. สมมติให้ตลาดหลักทรัพย์มีหุ้นสามัญจดทะเบียนอยู่ 3 หลักทรัพย์คือ หลักทรัพย์ที่ 1 จดทะเบียน 200,000 หุ้น ราคา ณ วันจดทะเบียน 100 บาท ราคาตลาด 120 บาท หลักทรัพย์ที่ 2 จดทะเบียน 300,000 หุ้น ราคา ณ วันจดทะเบียน 100 บาท ราคาตลาด 140 บาทหลักทรัพย์ที่ 3 จดทะเบียน 150,000 หุ้น ราคา ณ วันจดทะเบียน 100 บาท ราคาตลาด 125 บาทให้ทำ คำนวณดัชนีตลาดหลักทรัพย์

แบบฝึกหัด

5. ณ วันที่ 1 มกราคม 25 x1 ตลาดหลักทรัพย์มีข้อมูลหลักทรัพย์อยู่ 4 หลักทรัพย์ คือ หลักทรัพย์ที่ 1 จดทะเบียน 2,000,000 หุ้น ราคา ณ วันจดทะเบียน 100 บาท ราคาตลาด 150บาท, หลักทรัพย์ที่ 2 จดทะเบียน 3,000,000 หุ้น ราคา ณ วันจดทะเบียน 100 บาท ราคาตลาด 170 บาท, หลักทรัพย์ที่ 3 จดทะเบียน 1,500,000 หุ้น ราคา ณ วันจดทะเบียน 100 บาท ราคาตลาด 130 บาท, หลักทรัพย์ที่ 4 จดทะเบียน 5,500,000 หุ้น ราคา ณ วันจดทะเบียน 100 บาท ราคาตลาด 114 บาทให้ทำ คำนวณดัชนีตลาดหลักทรัพย์